

Ekebyhovskyrkan

Rum för möten mellan himmel och jord

Det var en gång

ETT STORT FRIVILLIGT ENGAGEMANG, med vilja till samverkan mellan de olika kristna rörelserna på Ekerö, var fröet till ett flexibelt och mångfunktionellt kyrkligt centrum. Det blev Ekebyhovskyrkan, som invigdes den fjärde advent 1980.

FAMILJEN IHRE, som bodde på Ekebyhovs säteri, skänkte 1966 en tomt till Ekerö församling. Tanken var att där skulle församlingen bygga en kyrka eller församlingsgård nära Ekerö centrum. Ungefär samtidigt byggdes det på Ekerö liksom i andra förorter grupper av småhus, som i första hand lockade unga familjer. En del hade sin församlings-tillhörighet i stan och det blev långt till kyrkan för dem. Man hittade varandra och bildade en ekumenisk grupp – Ekerö samkristna grupp. Skolkällare eller kommunens fritidsgård var deras gudstjänstlokal. Man tog kontakt med kyrkoherde Harald Ohly och frågade om det var möjligt att få hyra en lokal i det nya församlingsbygget. Svaret blev nej, men följdes av ”Vi kan väl träffas och tala om vad vi kan göra tillsammans.”

Det dröjde till 1974 då arkitekt Nils Tesch, Drottningholm, fick i uppdrag att rita ett kyrkligt centrum. Han hann inte slutföra projektet innan han hastigt gick bort. Den nybildade byggkommittén bad fem arkitekter komma in med förslag. När kyrkorådet tyckte att de arkitektritade förslagen blev för dyra erbjöd sig Ekerö samkristna grupp att hjälpa till. Gruppen åkte runt och tittade på billigare alternativ som t.ex. Rolf Berghs flyttbara kyrkor. Rolf Bergh fick uppdraget att rita kyrkorummet.

Kyrkorådet vände sig till SektionsByggarna Oresjö i Smålands Anneberg för att sondera idén om leverans av monteringsfärdiga byggnadsdelar. Man anlät inredningsarkitekten Sixten Wohlin för anskaffande av inventarier. I sin tur anlätade han underentreprenörer, bland

annat firman Jack Ahlströms Inredningar i Bromma.

Den 30 mars 1980 togs **DET FÖRSTA SPADTAGET** till Ekebyhovskyrkan, eller som det då hette ”Kyrkligt centrum för Ekerö församling”, av byggkommitténs ordförande Nils Hörnestam.

Den fjärde advent den 21 december 1980 **INVIGDES KYRKAN** av Stockholms stifts biskop Lars Carlzon.

Gudstjänsterna var ekumeniska med människor från olika samfund. Biskop Lars Carlzon avstod från att inviga kyrkan på sedvanligt svenskkyrkligt sätt, för att det också skulle kunna hållas ekumeniska gudstjänster med pastorer från andra kyrkor, alltså inte enbart prästvigda i Svenska kyrkan.

Under många år predikade pastorer från Missionskyrkan, Baptistsamfundet och pingströrelsen samt dominikan-nunnor från katolska stiftets kursgård Marielund och präster i Ekerö pastorat. På uppmaning av Filadelfiakyrkan i Stockholm byggde pingstvännerna en egen kyrka i centrum och lämnade samarbetet.

Efter nära trettio års verksamhet var det dags att höja standarden. Kontors- och verksamhetsflyglarnas moduler ersattes med lokaler som möter dagens krav. Den största förändringen skedde med kyrktorget, som förstörades och utformades till en helt annan funktion än tidigare. De gamla modulerna skänktes till det som nu är Sveriges största scoutgård, den vid MASK-backen på Ekerö.

Våren 1991 monterades en kyrktupp i svart plåt upp vid takets norra ände. På norra gaveln lät man sätta upp ett Ingeborgskors av mässing.

Omsluten av en innegård

KYRKANS OCH EXPEDITIONENS byggnader omsluter en innegård där också huvudentrén finns. Vid entrén till innergården står en klockstapel av trä med en kopparklädd huv. I stapeln hänger en kyrkklocka från 1684. Den har ursprungligen hängt i Venngarns slottskapell och är skänkt av familjen Ihre. Den är gjuten 1684 av klockgju-

taren Jacob Birman på beställning av greve Magnus Gabriel de la Gardie.

Kyrkan har en kvadratisk planform och täcks av ett brant tak med spetsiga gavlar. Vid gavlarna finns höga fönster som släpper in ljus. Kyrktakets taknock är orienterad i nord-sydlig riktning.

Rum för mötet mellan olika världar

2009 ERSATTES DE ursprungliga modulerna av nya moduler byggda i en standard enligt dagens krav när det gäller värme- och ljudisolering, belysning och luftbehandling. Ett betydligt större kyrktorg byggdes. Det gamla värmesystemet ersattes med bergvärme i energisparande syfte.

En ny entré byggdes med utseende som ska föra tanken till medeltidskyrkorna på ön. Så här beskriver arkitekten tanken bakom den nya entrén (AIX Arkitekter): ”Vapenhusets kontrast mellan massivitet och trans-

parens, slutenhet och öppenhet gestaltar en gräns. Den vill understryka kyrkans uppgift att erbjuda rum för mötet mellan olika världar. Vapenhuset ska ge möjlighet att lägga något ifrån sig. Den funktionen är idag lika angelägen som under medeltiden.”

Mellan himmel och jord

NÄR MAN PASSERAR kyrkporten kommer man till en glasanternin där det hänger ett glaskonstverk med 153 glasföremål. Här bryts och reflekteras ljuset och ger en varm färg åt entrén. Glaskonstverket heter "Mellan himmel och jord". Antalet 153 är symboliskt. I Johannesevangeliet berättas det att lärjungarna drar upp 153 fiskar när de lyssnat på Jesu råd och anvisningar. 153 symboliserar samtliga då kända folk i världen, som alla ska nås av det kristna budskapet. Det inkluderar även oss som befinner oss under konstverket.

Idégivare till konstverket är arkitekt SAR Kerstin Åkerstedt. Varje enskilt

glasföremål står för något: Guds allseende öga, fem blodsdroppar, fyra evangelister, tolv lärjungar, ormen, löv och frukter, duvan som den Heliga Anden etc. Järnspiralen som bär konstverket står för skapelsen, tidens och livets gång, solens och planeternas eviga kretslopp.

Vid gudstjänsten den 19 september 2010 invigdes konstverket. Glasfigurerna är skapade av sjutton avgångselever på Kosta Glasskola som ett examensarbete tillsammans med glasblåsaren Tuomo Nieminen. Järnspiralen smiddes på Färingsö av Yngve Nordmark och Lennart Arlinger.

Kyrktorget

KYRKANS FOAJÉ ÄR en uppskattad samlingspunkt. Direkt innanför entrén möts man av kyrktorget – en öppen yta med cafébord och reception.

I Ekebyhovskyrkan finns flera lokaler och samlingsalar av olika storlek som används både till pastoratets egen verksamhet och uthyrning till föreningar, kursverksamhet och för privat bruk.

I den största samlingslokalen ryms cirka åttio personer vid dukade bord. I biosittning ryms många fler. En mindre lokal rymmer vid dukning cirka fyrtio personer.

Strax innan man kommer in i kyrkorummet hänger en liten kyrkklocka på väggen till vänster. Klockan är skänkt av familjen Wallenius på Menhammar.

Kyrkorummet

KYRKORUMMET ÄR kvadratisk uppbyggt med ett högt valv som sträcker sig i nord-sydlig riktning.

Innertaket är ljust med inslag av gult och gråblått och ska ge en vision av en öppen himmel. Stora fönster släpper in mycket ljus. Golvet är belagt med klinkerplattor.

Tre ljuskronor i trä med lampfästen i glas och metall hänger över mittgången. Nio lampetter i gulmetall på väggarna ramar in kyrkorummet. Istället för kyrkbänkar finns stolar som kan flyttas runt och ge rummet olika karaktärer.

Altaret, vävnaden och korset

I fonden hänger **ALTARTEXTILIerna** som är utförda 1981 av textilkonstnären Kajsa Melanton (1920-2012).

Den vänstra ljusa smala bonaden är födelsen, den högra mörka döden.

Mellan de två hänger den stora vävnaden, "Kalken", livet. Kalken är tänkt att föra tankarna till livets kretslopp och livets källa. Altarkorset rymms i "Kalken". De fem öarna i Ekerö pastorat finns representerade.

På altaret, som är av trä, står ett **ALTARKORS** som silversmeden och formgivaren Barbro Littmarck (1918-2008) har gjort. Det är ett träkors med infälld Kristusbild. Träkorset är gjort av en asp, som Barbro Littmarck

hade fällt på sin tomt i Träkvista. Kristusfiguren är formad i vax och gjuten i silver på ett konstgjuteri. Hon gjorde efterarbetena själv.

Hon berättar i jubileumsskriften från 2005: "För barnen ville jag göra tydligt att Jesus gick på jorden som riktig människa, som en pappa och farfar. För oss äldre, och också för mig, kom det att bli: Jesus spränger graven, det finns något på andra sidan – vägen genom döden. Händerna lyfts mot himmelen i en mottagande gest. En frisk fläkt far i hans fotsida dräkt." Träet sprack på baksidan, men, som Barbro Littmarck berättar, förlåten i Jerusalems tempel rämnade ju också!

Silver och dopfunt

ALTARLJUSSTAKARNA OCH NATTVARDS-SILVRET är också de formgivna av Barbro Littmarck. Träbiten altarkorset räckte också till altarkorset och de två altarljusstakarnas fötter. Altarljusstakarna har vida manschetter av silver. Virvelrörelsen, till höger i den ena och vänster i den andra, tar upp motivet tistel-ros, ljus-mörker, ont-gott från altartextilierna. Hovjuvelerare W A Bolin i Stockholm har utfört ljusstakarnas silverarbete och nattvardssilvret.

Till höger om altaret står **DOPFUNTEN** i trä från 1981, med en cuppa, en dopskål, av koppar.

Fakta om Ekebyhovskyrkan

INVIGD	FJÄRDE ADVENT DEN 21 DECEMBER 1980 STOCKHOLMS STIFTS BISKOP LARS CARLZON
ARKITEKT	ROLF BERGH
INREDNINGSARKITEKT	SIXTEN WOHLIN
BYGGFIRMA	SEKTIONSBYGGARNA ORESJÖ I SMÅLANDS ANNEBERG
KYRKKLOCKA	GJUTEN 1684 AV KLOCKGJUTAREN JACOB BIRMAN PÅ BESTÄLLNING AV GREVE MAGNUS GABRIEL DE LA GARDIE
ALTARTEXTILIER	KAJSA MELANTON 1981
ALTARKRUCIFIX	BARBRO LITTMARCK
LJUSSTAKAR/NATTVARDSSILVER	BARBRO LITTMARCK/W A BOLIN I STOCKHOLM
ORGEL	J A MÅRTENSSON, LUND 1982
KYRKPORT	AIX ARKITEKTER 2009
GLASKONSTVERK	SAR KERSTIN ÅKERSTEDT 2010 AVGÅNGSELEVER PÅ KOSTA GLASSKOLA TUOMO NIEMINEN JÄRNSPIRAL: YNGVE NORDMARK/LENNART ARLINGER 2010

Orgeln

Orgelfirman J A Mårtensson, Lund, har byggt den **HELMEKANISKA ORGELN** i lackerad furu med 12 stämmor + tremulant. Orgeln monterades 1982.

Texter och fakta är hämtade från

Ekebyhovskyrkan i Ekerö församling av Bengt Ingmar Kilström
utgiven av Uppsala stifts kyrkoberivningsredaktion (218) Kurirtryck, Katrineholm

Ekebyhovskyrkan 25 år 1980-2005 Glädjekälla. Framtidshopp.

35 berättelser om en kyrka mitt ibland oss

Red. Stig-Arne Ekhall Intellecta docusys Göteborg 2005

Mellan himmel och jord. Ett glaskonstverk i Ekebyhovskyrkan Ekerö 2010

Broschyren är sammanställd av Christin Sagnér

I samråd med Marianne Abrahamsson, Barbro Arlinger, Lennart Arlinger,
Thomas Billig, Rizgar Karim, Elisabet Nordström, Sören Nordström, Monika
Regnfors Sjørén och Marie Rickberg.

Foto

Magnus Aronson 1/4-8/10-19, Marianne Abrahamsson 9,
Ekerö pastorats fotoarkiv 2-3, Christin Sagnér 20

Tryck
Billes tryckeri

Svenska kyrkan

EKERÖ ADELSÖ-MUNSÖ LOVÖ

SVENSKA KYRKAN, EKERÖ PASTORAT 2019

Svenska kyrkan
EKERÖ ADELSÖ-MUNSÖ LOVÖ